

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

75. Iisdem quoque Scripturis eodem modo explicatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT QVINTVM.

Quibus utrique armis pugnauerint; quibus gradibus in illam sententiam lapsi sint.

NOTA LXXIV.

Isdem rationibus utuntur ad predestinationem & gratiam suam afferendam.

CVm ergo error Massiliensium, & opinio recentiorum tam accuratè inter se consentiant, ut exceptis ijs quæ recentiores addiderunt, unam eandemque sententiam arbitrari quis posset, isdem quoque argumentis, & armis usi sunt ad eam fundandam tuendamque; Rationibus, Scripturis, Patribus; eodem lubrico in præcipitium ducti. De rationibus nihil est quod ulterius fatigamus, cum eas abunde in præcedentibus, tetigerimus. Nam pleraque quæ contra prædestinationem & gratiam utriusque eadem omnino protulerunt, humanæ rationationis ebullimenta, & carnalis præsumptionis terrena-menta fuisse vidimus: quæ vel præsentissimum interitum suum à solo Deo & incertâ ejus voluntate dependere formidat. In his igitur isdem prorsus comminiscendis, simillimos eos fuisse demonstravimus.

NOTA LXXV.

Isdem quoque Scripturis eodem modo explicatis.

QVod si scripturas consulamus, quibus Christiana fides niti debet, liquidò profectò deprehendet quisque curiosior, Scripturas pleraque, & pene omnes capitales & fundamentales, ex quibus prædestinationem suam & gratiæ movulum utriusque fabricarunt, eodem ab utriusque modo expositas esse: quarum explanatione, relicto Aug. duce gratiæ peritissimo, vel ab ipso Pelagio, vel à Pelagianizantibus, vel auctoribus, quos ipsimet subinde suspectos esse profitentur, Græcis ceteriverint. Quod nisi ad oculum offendi posset, nemo modestior, facile crederet. Aliquis igitur operæ pretium est in medium adducere; ne quis verba potius, quam res ipsas sibi dari arbitretur.

Primus igitur locus de prædestinatione capitalis est apud Apostolum: *His qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Quem Lessius ita exponit, ut secundam propositum vocari nihil aliud sit, quam *non secundum opera, sed ex gratuito Dei beneplacito, hoc est, gratis.* Quod quamvis etiam illo loco significetur, hoc tamen locum duntaxat significari, & non simul completam prædestinationem seu voluntatem conferendæ efficacem gloria, ab Aug. mente valde alieni est: sicut hoc ipse Lessius non diffidetur: *Quam vim habeat ista prædicta, inquit, iuxta mentem sancti Scripturæ, infra ostendetur: ut vero usurpata à divo Aug. habeat aliquid obscuritatis, & fatetur signis care prædestinationem completam, & convenire solum salvandis.* Quasi Aug. non iuxta mentem laice Scripturæ phrasin istam explicasset. sed Lessius. At Pelagius hoc ipsum eodem modo sibi voluit, quâdo locum explicans in Commentariis, *quis gratis, inquit, vo-*

A cavet ad salutem &c.

Alter est ibidem: *Nam quos præcavit & prædestina-* Pel. in Com. loci. *vit conformes fieri imaginis filij sui. De quo loco Lessius: hic locus rectissime sic explicari potest: quos præcavit, id est, quorum præcavit fidem & dilectionem, eos prædestinavit ut essent similes filio, citatque Origenem, qui Pelagii in Scripturis & rationibus eandem dis, totaque Pelagianâ heresi formandâ Magister fuit, ut alibi declaratum est. Et eundem in obscura illa quæstione non pauci Græci in quibusdam infeliciter imitati sunt. Eodem igitur modo explicat Pelagius: Ergo quos prævidit conformes futuros in vita, voluit ut fierent conformes in gloria.*

Tertius: *quis accusabit adversum Electos Dei.* Vbi omnes omnino iustos Lessius putat Electos dici, & non solos eos, qui ad gloriam destinati sunt, ut Aug. intelligere solet. Eodem modo intelligit & Pelagius & Ambrosiaster Semi-Pelagianâ heresi plenus: *Quos Deus eligit credentes, inquit Pelagius, ac signis & virtutibus iustos ostendit; & expressi aliquoties notat de omnibus sermonem esse.*

Quartus, *Miserere, & cui miserere &c.* Lessius exponit, quod *Deus potest suam gratiam dare cui placuerit, placet autem credentibus.* Pelagius vero: *Illius miserere quem præcavi misericordiam per se promereri, necope per fidem de qua tractabat scriptum Ambrosiaster tradit, & Faustus: Quem iustum esse perspexerit.*

Quintus: *Igitur cuius vult miserere, & quem vult inducat.* Lessius: *Respicit ad incredulos Judæos, & gentes credentes; illos in peccatis & infidelitate obduri similes, horum vero vult miserere, quia fidem Christi amplectuntur.* Eundem Commentarium respicit Iulianus, quando locum sic interpretandum judicavit, ut dicendo, *miserere cui voluerit, significaret, cui debuerit: videlicet, quia miserere credentium, obdurat incredulos.* Et ipse Pelagius eundem insinuat in Commentario Epistolæ ad Romanos.

Sextus: *Reliquia secundum electionem gratiæ salvæ facta sunt.* De quo Lessius: *Loquitur de omnibus, qui ex Judæis crediderunt, quia non ex operibus legis ad fidem adducti.* Pelagius: *Electio gratiæ fides est, sicut opera Electio legi.*

Septimus: *Electio autem consecrata est.* Lessius: *omnes qui ex Judæis et e gentibus, vocantur electi.* Pelagius: *Qui per fidem electi sunt.*

Octavus: *Liber vita*: in quo à Lessio intelliguntur scripti omnes iusti; ne solis prædestinatis competeret. Eodem modo Ambrosiaster: *Erant scripta nomina eorum in libro vite propter iustitiam, sicut dicit.*

Nonus locus ille celebris: *Firmum fundamentum Dei stat.* Exponit Lessius fundamentum esse *Electos omnes ex operibus iustitiæ seu iustos, qui signati sunt ab æternâ divina præsentia.* Et paulo post: *Mibi tam valde verisimile est agi de omnibus, qui in fide firmi ab hereticis non possunt perverti.* Pelagius, fundamentum firmum exponit eos, *In quorum corde fides Christi erat fundata, non sunt seducti, vel moti, &c.* Deo illos aptimos cognoscente. Vbi similiter vides & fidem &c.

Rem.?
Lib. de præd. sancti.
Less. lib. de præd. lib. 3. n. 47.

Lib. de præd. lib. 2. n. 6.
Lib. 6. d. be-
reth. Pel. 23.
14. 15. 16. 17.
Pel. in Com.
Less. lib. 3. n. 30. & 31.
Less. sect. 3. n. 33.
Paul. lib. 1. cap. 13.
Less. de præd. sect. 3. n. 34.
Vide lib. 1. oper. imp. apud Aug.
Al cap. 9. in fine vers. 43.
Ibid. n. 38.
In Comment.
Ibid. n. 40.
In Commen. 1. 9. ad Rom.
Less. n. 42.

præscientiam; ut à similibus locis Dei prædestinatio, quam Aug. intelligere solet, excluderetur.

Decimus: Qui vult omnes homines salvos fieri. Hanc omnes Massilienses unanimiter de omnibus omnino hominibus; sicut & recentiores exponunt.

Vndecimus: Non ex operibus, sed ex vocante &c. Totus ille locus à Lessio sic exponitur, ut significetur, Deum in conferenda salute non habere rationem operum exteriorum, præsertim legis, quæ Iudæi tantum faciebant & ob quæ putabant sibi omnia deberi, & omnibus alijs esse præferendos; sed fidei tantum, & interni effectus in Deum & Christum. Quod fusè Apostolum explicando declarat. Eadem est omnino expositio Iuliani Pelagianorum hyperaspistis fidelissimi, qui eam adversus Aug. animosè verbosèq; defendit: Comprimi, inquit, gentium Magister Iudæorum tumorem, & ostendit, non seminibus humani generis, sed in moribus esse distantiam, ut se illi agnoscerent, nisi fideles esse curassent, nullâ prærogativâ circumcisi generis vindicandos. Et mox addit, Iudæi in Ceremoniarum & hostiarum observatione gloriantes, alijs nationibus se præferendos putasse. Cui expositioni suam opponens Aug. Ve sciam qui intelligenter legunt, quem admodum conatus fueris verba Apostolica obnubilare, clara & recta pervertere, huic disputationi tuæ ex eadem oportet Apostoli disputatione respondeam. Eadem est & Fausti Semi-Pelagianorum deterrimi, qui totum locum refert ad credituros, & non credituros: & verba non ex operibus, eodem modo exponit, non ex operibus legis.

Quod si tempus huiusmodi locis colligendis impendere liberet, aut necesse esset, vix ullus locus alicujus momenti à recentioribus instituto eorum adhiberi forsan deprehenderetur, qui non ante à Pelagio, vel Iuliano, vel auctore aliquo in hac re suspecto, fuisset usurpatus. Non quod significatum velim, erroneas esse cunctas istas interpretationes, absit; sed hoc tantum, quod relicta interpretationibus August. quæ in isto obscurissimo & periculosissimo argumento versantibus erant amplectendæ, suspectas & à Pelagio, vel discipulis, vel Magistris eius, vel à Grecis in hac materia periculosissime loquentibus & sententibus, excogitatas, arripere maluerint.

NOTA LXXVI.

Eodem modo accersuntur in præsidium Græci Patres.

Post Scripturas sequuntur Patres, quorum in rebus theologis conspiratio non parvum est veritatis argumentum. Hos Massilienses pene omnes adversus Augustinum stare invidiosissime contendebant. Nam inde sunt illa verba eorum apud Prosp. Obstantionem suam vetustate defendunt; & ea quæ de Epistola Apostoli Pauli Romani scribentis ad manifestationem divina gratiæ prævenientis electorum merita proferuntur, à nullo unquam Ecclesiasticorum ita esse intellecta, ut nunc sentiantur, affirmant. Idiplum & Hilarius eos magnopere urfisse testatur. Itaque clamabant, ut ait ibidem Prosper, Contrarium Patrum opinioni & Ecclesiastico sensui, quicquid de vocatione Electorum secundum Dei propositum Augustinus disputaverat. Quis autem fuerit iste Ecclesiasticus sensus, & qui Patres, non est difficile deprehen-

dere. Nam sensum istum declarat Prosper in fine istius Epistolæ, cum dicit, quod pene omnium par invenitur & una sententia, quæ propositum & prædestinationem Dei secundum præscientiam, voluntatis, vel fidei, vel orationis alicujus, vel operum susceperunt. Patres vero illi non alij fuerunt, quam Origenes, ceterique penè omnes Græci, qui ipsum propter ingenij excellentiam & explicationum ubertatem & varietatem avidissime imbiberunt, & prono consensu secuti sunt. Ipse vero in Epistolam ad Romanos, & in libros periarchon, errorem de prædestinatione secundum præscientiam, omnesque ceteros Pelagianorum & Massiliensium tantâ copiâ & accuratone præcudit, ut post Pelagij aetatem vixisse videatur. Quod nos alibi pluribus patefecimus. Ex Latinis etiam Ambrosiaster non multo callius de gratiâ & prædestinatione scripsit: Ipse Augustinus ex incuriosa forsan Origenis, aut aliorum Græcorum lectione, in eundem errorem impactus fuit, nec inde nisi divinâ revelatione liberatus. Tam pronom est natura miserabili de se medullitus præsumenti aliquid prius dare velle Deo, ut retribuatur ei.

Recentiores nostri cum eandem sententiam de proposito & prædestinatione Dei secundum præscientiam avidissime susceperint, & ex professio tueantur, etiam in hoc dissimiles sibi Massilienses esse noluerunt, quod Græcorum sententiam tanquam sibi patrocinantem probant. Hinc est enim quod passim Lessius, Molina, & alij Origenem, cujus doctrinâ pestis est gratiæ Dei, alioquo Græcos pro se citent, & interpretationes eorum uti Massilienses, Augustino opponant, eoque rejecto exofculentur. Quod penè in singulis explicationibus Scripturarum apud Lessium libro de prædestinatione videre licet. Quasi non esset facillimum universam Semi-Pelagianam hæresim ex Origene & ceteris Græcis stabilire. Vnde Gabriel Vasquez ceteris non nihil cautiore in hac re, palam proficitur Origenem, Chrysostomum, Theodoretum, Oecumenium, Theophiladum, ceterosque Græcos Massiliensium opinionem tradidisse, quos tanquam columina suæ doctrinæ Lessius in hoc argumento, tam densè citat, ac tanti facit.

NOTA LXXVII.

Magni faciunt Augustinum, uno doctrinæ capite excepto.

Et quamvis Græcis Massilienses adhærerent, magni tamen fecerunt Augustinum, & quasi inviti in isto doctrinæ capite reliquerunt: Sed plane, inquit Hilarius ad Augustinum, illud tacere non debeo, quod se dicant tuam sanctitatem, hoc excepto, in factis & dictis omnibus admirari.

Nec dissimiliter recentiores Augustinum extollendo magni faciunt; sed cum ad rem veniunt, in hoc articulo prædestinationis & gratiæ, ab eo discedendum putant. Imò verò, ait Molina, esto hi duo Patres (Augustinus ac Thomas) in eam sententiam inclinaissent, salvâ eorum reverentiâ, quæ eis debetur maxima, quoad illud secundum, quod prædestinatio non est secundum præscientiam usus liberi arbitrii, admittenda non esset.

NOTA

Less. sect. 3. n. 32.

Ep. 1. oper. imp. apud Aug.

Vide lib. 6. de hæresi Pel. c. 13. 14. 15. 16. 17.

1. lib. de præd. 55. c. 4.

Vasq. in 1. p. diff. 89. c. 3.

Epist. ad Aug.

Hilari. ad Aug.

Hilari. in Epi. ad Aug.

Mol. q. 21. a. 4. c. 5. disp. 1. sum. 6.